
Horváth Péter

BONGO LA

Szakonyi Károlynak

Az öregember évek óta nem evezett már. Nehezebbre esett volna az úszóházi hangár polcáról leemelni a súlyos, műanyag kajakot. A hajó több mint harminc kilót nyomott, és az ő beteg dereka régebben is megsínylette ekkora súly emelgetését. Evezni akkor még – úgy-ahogy, de – tudott. Ha a válla és a karja elzsibbadt, kivezett a sodrásból a partközébe, megkapaszkodott egy víztükör fölé hajló faágban, megpihent, és hallgatta a folyó énekét.

Most is megállt, kétezer lépés után.

Tücskök ciripeltek a háta mögötti kis erdőben. A csenevész parti nádasban szárcsa csivogott, a nádas előtt vadkacsák úszkáltak. A limányban balin rabolt. A napsütésben ragyogó folyó százzszámra dobálta vissza a magából lehulló fényeket az égre. Alázuhanva némelyik fénylabdac megcsúszott a vízen, „kacsázott” párat, ahogy a parton sétáló öregember gyerekkorában mondták, aztán pendülve visszapattant a nap felé. Az öregember evezés közben hallani vélte a zengő hangokat, amelyeket most, sétája során nem hallhatott. A fény xilofonjátékát csak közvetlenül a víztükör fölött, evezés közben lehetett hallani.

Néhány éve még kétnaponta másfél órát evezett. Igaz, olyankor már sokáig kellett vesződni azzal, hogy a kajakot a stégről a hangárba visszacipelje, és felügyeskedje a tárolóbakra. Megkérte az úszóház gondnokát, cserélné-e a hajó tárolóhelyét egy alacsonyabbra. Nem lehet, Lulu úr, felelte a gondnok, a legújabb rendelkezés szerint tilos megbontani az úszóház kialakult rendjét. De hát ez csak egy apró változás volna, válaszolta a gondnoknak, és nekem nagy könnyebbséget jelentene, ha ott tárolhatnám a Malvint. A gondnok kötötte az ebet a karóhoz, az állásával játszana, ha engedélyezné a helycserét. Sajnálom, Lulu úr, bólogatott, nem tehetek róla, változnak az idők.

Az idők valóban változtak utóbb, a rend szigorodott, főleg mióta lecsapott az országra a ragály. Rejtélyes kór volt, előbb a légutakat, majd a tüdőt fertőzte meg. Kezdetben csak az időseket vette célba, naponta tucatnyian kerültek közülük lélegeztető gépre, és az egész ország tudni vélte, hogy aki egyszer gépre kerül, az nemigen fog élve lejutni onnan.

Az egészségügyi hatóság eleinte nemigen izgatta magát emiatt; jön a tavasz, megy az öreg, amúgy is ez a dolgok természetes rendje, ha a vénségek hamarabb halnak, annak csak javát látja a gazdaság, több pénz marad az államkasszában: nem kell annyi nyugdíjat fizetni. De azért elrendeltek egy óvintézkedést, hogy az öregek ne tudják átadni a ragályt a fiataloknak. A hatvanöt évnél idősebbek csak reggel hét és kilenc között mehetek vásárolni, ilyenkor csak az ő számukra voltak nyitva a boltok, a Mars téri piacot is csak ekkor látogathatták, amíg ki nem derült, hogy a nyugdíjasok csekély vásárlóereje vészes visszaesést okoz a boltok forgalmában. Ekkor nemcsak a boltosok, a fiatalok is zúgolódni kezdtek. Minek kell kivételezni a vénségekkel? Nyomásukra a hatóság öt hét után feloldotta a tilalmat, a korosztályok ismét szabadon keveredhettek a boltokban és a piacokon.

Ekkor azonban a vírus meggondolta magát – mutálódott, ahogy a hatóság közölte –, és a derékhadból is szemelgetni kezdte az áldozatait. Amikor aztán a gyerekek közül is megkapták néhányan a kórt, a hatóság valóban szigorú rendelkezéseket foganatosított. Az iskolákat bezárták, a tanárok az internet segítségével tanították az otthon marasztalt tanulókat. Nem nyithattak ki a nagyáruházak, az éttermek, a színházakban elmaradtak az előadások. A munkahelyek közül is sokat bezártak. A szerencsésebb munkavállalók „home office”-nak nevezett módon, otthonról dolgozhattak tovább. A kevésbé szerencséseket kényszerszabadságra küldték, és csak a fizetésük felét folyósították nekik.

Így járt az öregember felesége is.

A tánciskola ajtajára kiírták: **TOVÁBBI INTÉZKEDÉSIG ZÁRVA.** A tánctanárnő félfizetése és az öregember nyugdíja szűkösen, de futotta arra, hogy rendezzék a közüzemi számlákat, fedezzék az ételmezésükkel és a háztartással kapcsolatos kiadásait. Az élelmiszerárak azonban emelkedtek. A tanárnő átkozta a vírust, és szidta a kormányt. Férje csitítani próbálta. A hatóság csak azt teszi, amit tennie kell, magyarázta, a közös kalapból nem lehet többet kivenni annál, mint amit beletesznek. A járvány nem tarthat már pár hétnél, na jó, legföljebb néhány hónapnál tovább. Annyit guggolva is kibírunk, édes Lujzám.

A drákói intézkedések hatására a járvány áprilisra lecsillapodott. A megbetegedések számát naponta közölte a rádió és a televízió, az újságok első oldalon tudósítottak az aktuális helyzetről. A korábban ijesztő számok egyre alacsonyabbak lettek, a hónap végére már csak napi egy-két megbetegedésről számoltak be a lapok. Újra megnyíltak az iskolák, kinyitottak az üzletek, megindult a termelés. A tánciskola kapujára visszakerült a régi tábla,

TÁNCÓRÁK KEZDŐK ÉS HALADÓK SZÁMÁRA, ám a kedvezményes tavaszi tanfolyamokra alig akadt jelentkező, a korábbi kuncsaftok közül is sokan elmaradtak. Ekkor a tánciskola tulajdonosának javaslatára „kedvcsináló” videofelvételek készültek. Az iskola hűséges tanítványai közül kiválasztott fiatal párok salsát és argentin tangót jártak a tanárnő okostelefonjának kamerája előtt. Az egyperces felvételek sikert arattak a Neten, egy héten belül több mint ötezen lájkolták őket. A Facebookon is meghirdetett kurzusokra harminchárom új jelentkező fizette be az előleget, javarészt fiatalok. A senior tanfolyamok létszáma viszont alaposan mecsapant. Az öregek még féltek a ragálytól. A tánctanárnő ekkor rávette a férjét, magukról is készítsenek felvételt, hadd lássa ország-világ, hogy a tánc az idősebb korosztály számára is képes örömet szerezni, a rendszeres testmozgás ráadásul fittebbé és ellenállóbbá teszi a szervezetüket. A felvételnek, amelyen csacsacsát jártak, már a közzététel napján több mint ezer kedvelője lett.

Ekkor csapott le a „második hullám”. Májusra a megbetegedések száma újra emelkedni kezdett, igaz, helyenként eltérő mértékben. Voltak városok és megyék, ahol a számok megálltak a napi húsznál, míg más helyütt nem volt ritka a napi három-, sőt négyszáz új fertőzés. A tánciskola látogatottsága előbb a harmadára csökkent, majd egy hét elteltével a kapura visszakerült a korábbi tábla. Ugyanakkor a vírus valamiképpen „megszelídült”, már nem szedett halálos áldozatokat, beérte azzal, hogy a fertőzöttek napokig magas lázzal küzdjenek, hosszú heteken át vakarják a kanyaró virágaihoz hasonló, apró, viszkető, vörös kiütéseiket.

A hatóság ismét fokozta a járvány elleni harcot. Mivel a kór elleni védőoltáshoz szükséges vakcinát nem sikerült kikísérletezni, a júliusban létrehívott Járványügyi Államtitkárság elrendelte a kötelező arcmaszkviselést és a biztonságosnak mondott, egymástól másfél méternyi távolság betartását. Voltak vidékek, ahol ez hatott, másutt kevésbé. A hatóság nemigen talált logikát a vírus viselkedésében addig a napig, amíg a védekezést irányító államtitkár a napi jelentések elemzése során rá nem jött, hogy a ragály azokban a városokban és megyékben a legaktívabb, amelyeket baloldalinak mondott önkormányzatok irányítanak. Marhaság, szentségelt a tánctanárnő, ezeknek elment az esze. Az öregember megengedőbb volt, bármi megtörténhet, mondta, és annak az ellenkezője is.

A kormány kötelezően kitöltendő kérdőívet küldött szét az országban, amely elsősorban a ragály elleni további védőintézkedések lehetőségeit sorolta. A beérkező válaszok elemzése során kiderült, hogy az ország lakossá-

gának többsége hitelt ad a vírus különös mutációját leíró hivatalos magyarázatnak, és felhatalmazza a kormányt a további szükséges intézkedések meghozatalára. A „veszélyesen fertőzött, ellenzéki terület”-nek nyilvánított három városban és két megyében újra bezárták az iskolákat, az üzleteket és a szórakozóhelyeket, a tánciskola ajtajára visszakerült a régi tábla. Bár az egyszerű, mezei polgárok nem tudták ellenőrizni a kormánysajtó által közölt hivatalos adatokat, legtöbbször elhitte, hogy a libernyáknak csúfolt szabad- elvű buzeránsok terjesztik a kórt. Az utcákat ellepték az ellenség ragyavert képét mutató falragaszok, olyan feliratokkal, mint az „Üsd a libsit, ahol éred, így az egészséged véded!”, meg hogy „Igaz keresztényen nem fog a kór!”

A tánciskola home-videóit továbbra is sokan megnézték, de az értékelő bejegyzések közt sokasodtak az elmarasztaló posztok. Az enyhébbek szerint hasznosabb volna, ha az iskola hagyományörző néptánc-tanfolyamokat hirdetne. A durvább bejegyzések a salsát mocskos zsidó táncnak, az argentin tangót zsíragyú, fekete lábú indiánok szégyenletes vonaglálásának nevezték, a cha-cha-cha-t pedig egyenesen hazaáruló, libsi finomkodásnak titulálták. Mindez egy ellenzéki nyilvánított városban történt, a felvételeket mégis le kellett venniük a Youtube-ról. Az átlagos, mezei polgárok sem itt, sem a kormányhű megyékben nem voltak tökéletesen tisztában a liberális szó eredeti jelentésével, ahogyan az sem volt teljesen világos a számukra, hogy mit is jelent igaz kereszténynek lenni, mégis hatottak rájuk a falragaszok és a hírmagyarázatok, amelyek szerint a mutálódott vírus valamiképpen felismeri a személyiség politikai beállítottságát. Pöttyös arcú honfitársaik közül sokat megverték, vagy kővel dobáltak meg az utcán. Ártatlan fertőzöttek hosszú sora állt behúzott nyakkal a kormányablaknak nevezett hivatalok épületei előtt, egészségügyi védőruhába öltözött katonák lánca viggázta őket, hogy testi épségük további veszélyeztetése nélkül jussanak be a hivatalba, ahol esküt kellett tenniük, miszerint se nem libernyákok, se nem buzeránsok, hanem igenis kormányhű, igaz keresztények, és csakis véletlen tévedés folytán kaphatták el a kórt. Az eskütétel után igazolást kaptak erről, mellé egy tenyérnyi, pléhből készült zöld csillagot, amit a ruhájuk mellésére tűzve kellett viselniük, hogy már messziről lássa minden egészséges, kormányhű polgár, hogy megbetegedésük nem jogos istencsapás.

Az öregembert és feleségét elkerülte a kór, nekik szerencsére nem volt szükségük sem az eskütételre, sem az igazoló csillag kitűzésére, amely egyébként sem védte sokáig a viselőjüket. Élelmes vállalkozók hamarosan gyártani és méregdrágán forgalmazni kezdték a hamisított plecsinket, így végül nemigen lehetett első látásra megkülönböztetni a csillagok jogos és jogtalan

viselőit egymástól. Ekkor a kormány elrendelte az igazolások kiszolgáltatásának azonnali, kényszerű beszüntetését, és a rendelkezésére álló hivatalos jelentések alapján a három súlyosan fertőzött ellenzéki város és a két megye teljes lakosságát szigorú karanténba zárták.

A határőrizeti szervek néhány nap alatt elkerítették a „libernyákok” által lakott területeket. Az utakat lezárták, az illegális úton menekülőket elfogták és visszatoloncolták a „hazára veszélyes gócpont”-nak minősített lakterületekre. Az országos hatóság becsületére legyen mondván, se a két fertőzött megye, se a három, járvány sújtotta város lakosságát nem ítélték éhhalálra, légi úton szállított élelmiszercsomagokkal látták el ezeket. Ahol nem volt alkalmas leszállóterület, oda ejtőernyőn dobták le a segélycsomagokat és a szükséges orvosi felszerelést. Sőt, önkéntes (főként szabadelvű beállítottságú doktorokból verbuvált) orvoscsapatoknak is megengedték, hogy a fertőzött területekre beutazzanak; hittérítő papokat is küldtek az eltévedett lelkek gyógyítására, valamint olyan magasan képzett, elkötelezett pedagógusokat is delegáltak, akik vállalták, hogy a fertőzött területek iskoláiban kötelezően elrendelt etikaórákon tanítsák a veszélyeztetett ifjúságot a helyes gondolkodásra, isten, haza, család, a nemzeti hagyomány és a rend tiszteletére, s e tisztelet egyedül üdvözítő voltára – noha az iskolák zárva voltak, augusztus volt, még tartott a szokásos nyári szünet.

Az öregembert, aki aznap a fénylabdákkal játszó folyóparton sétált, továbbra is elkerülte a ragály; arcát nem a kór piros kiütései pötytyözték, csak apró mitesszerek és öregségi foltok, bár ezeket nehezen lehetett megkülönböztetni a betegség árulkodó jeleitől. Mindazonáltal meglehetősen egészségesnek örvendett, bár a derekát egyre gyakrabban fájlalta, ízületei sem voltak már a régiek. Ezért sétált ki naponta a folyópartra, hogy megjárassa a lábát, átmozgassa berozsdásodott tagjait, friss levegőt szívjon szörcsögő tüdejébe, amely nem véletlenül szörcsögött. Luhó Lajos – így hívták az öregot – napi harminc szál cigarettát elszívott. Hiába próbálkozott többször is, elsősorban anyagi okok miatt, káros szenvedélyéről nem tudott leszokni. Pedig nem is szenvedély volt már ez, inkább csak megrögzött, terhes és rossz szokás. Ha rágyújtott, az első szippantásokat még élvezte, ilyenkor meglódult beszűkülte ereiben a vér, de aztán már csak „kötelességből” szívta végig a cigarettát: ha ennyi pénzt kiadott érte, inkább pocsékba menjen, mint kárba. Ennek a mondásnak az eredetére sem emlékezett, ahogyan sok minden másra se.

Elsőként a jól ismert nevek hagyták cserben, nem tudta felidézni sem a város, sem az ország vezetőinek a nevét, megesett, hogy hirtelenjében a kártyabarátait sem tudta nevükön szólítani, noha évek óta ultizott velük szerda estéknél. Maliciózus derűvel vette tudomásul memóriájának vészes hanyatlását. Amire nem emlékszem, gondolta, azért nyilván nem is kár. Pedig megtörtént, hogy néha a ritka öröm perceiben nem tudta nevén szólítani a feleségét, noha még mindig szerelmes volt a nála tizenöt évvel fiatalabb, de már szintén idősödő táncanárnőbe, akit ilyenkor drágámnak, kedvesemnek, egyetlenemnek vagy táncos lábú oroszlántehenecskémnek szólított. A tanárnő rágta a fülét, vigyázzon magára, mert még sok évig szeretne vele élni. Az öregember hálás volt ezért, bár nemigen tudta, miként vigyázzon magára, mit tegyen, vagy mit ne tegyen ezért. Engedelmesen hordta az arcmaszkot – bár azon keresztül nehezebben kapott levegőt –, és a felesége határozott utasítására gumikesztyűt húzott, ha elment otthonról. Egészségügyi sétái során persze lehámozta a kezéről a valamiért mindig nyirkosnak tűnő gumikesztyűt, levette a légzését nehezítő arcmaszkot, hiszen a folyópart általa kedvelt, néptelen szakaszán szinte soha senkivel nem találkozott, aki megfertőzhetette vagy akit ő megfertőzhetett volna, ha a kór, tünetek nélkül ugyan, mégis ott lappangana benne. Zsebre gyűrte a védőfelszerelést, csak hazatérése előtt öltötte magára. Érzett némi lelkifurdalást, amiért e gesztussal félrevezeti a feleségét – noha hosszú együttlétük során soha nem hazudtak egymásnak –, de úgy gondolta, még isten is megbocsátaná neki ezt az apró csalafintaságot, mármint, ha volna.

Miután az evezéssel felhagyott, és a kajákat eladta, hetente háromszor pingpongozni járt. A sporttevékenységet nem tiltotta a liberális városi önkormányzat, annál inkább az asszony. Addig rimázkodott és fenyegetőzött, hogy – másról nem beszélve – még az ártatlan hitvesi csókot is megtagadja az urától, ha az továbbra is „egy ilyen hülyeség miatt” veszélyezteti az egészségét, és ahelyett, hogy inkább vele táncolna otthon – hogy ő ki ne essen a gyakorlatból –, továbbra is eljár a sportköri fiatalok közé, holott jól tudja, hogy újabban leginkább ezek körében pusztít a kór, mígnem az öregember bejelentette a sportkörben egy pénteken, hogy nem jön többé. A fiatalok ugratták: „Be vagy szarva, papa? Hát nem mindegy, miben halunk meg?” Az talán mindegy, mondta nekik, de az már nem egészen, hogy mikor.

És attól fogva minden este táncolt a feleségével.

„Bongo-la, bongo cha-cha-cha!

Ezt fújja ma Dél-Amerika!”

Hetvenéves volt, de apróbb-nagyobb bajai ellenére sem érezte öregnek magát. Pedig gyerekkorában az ilyen időszerűak már matuzsálemnek számítottak. Nagypja alig múlt ötven, de már „kifelé indult az életből”. Mogyorva lett, borotvátlan volt, és büdös. Nemcsak az éjszaka javát, a nappal felét is átaludta. Hatvanéves sem volt, amikor egy délután nem ébredt fel többé.

Lulu bácsi, ahogy a sportkörü srácok nevezték Luhó Lajost, még szeretett volna, ha többet nem is, de legalább tíz-tizenöt évet megélni, és tovább munkálkodni a maga csöndes, akkurátus módján, noha készségesen belátta, hogy ez a „munkálkodás” társadalmi szempontból teljesen érdektelen, és nyilván haszontalan is. Lulu bácsi ugyanis az élet értelmét kereste. „Miért van valami, miért nincs inkább semmi?” – kérdezgette magától, és bizony néha a fiatal sportkörü srácokat, valamint a hozzá hasonló korú kártyabarátait is ezzel a kérdéssel vegzálta. A srácok kikacagták. „Azért van pingponglabda, hogy használhassuk a pingpongütőt. Ütő meg azért van, Lulu bácsi, hogy üthessük vele a labdát! Ne ilyen hülyeségeken törd a fejed, inkább gyakorold a pörgetést!” Az ultitársak kevésbé voltak elnézők vele. „Jaj, Lulu, hagyd már ezt a baromságot, inkább a partira figyelj! Már megint ultit mondtál hetes nélkül. Tiszta hülye vagy!”

Az öregember tudta, hogy a barátainak igazuk van. Egyre feledékenyebb és hülyébb lesz vénkorára. És mégis, még ott, a folyóparti nádas zombékjain lépdelve is hagyta, hogy „hülyeségeken” járjon az esze. „Miért hullanak fénylabdák az égből, ha úgyis visszapattannak oda? – tűnődött. – Mi haszna rövid látogatásuknak azon túl, hogy indokolhatatlan derűt keltenek az ember szívében?” Ha szigorúan nézzük, maga a tánc is haszontalan, gondolta, bár óvakodott volna attól, hogy ezt a gondolatát megossza a feleségével, akivel esténként félórát táncolt az előszobában. Nem volt már olyan ügyes, mint hajdanán, amikor megismerkedtek, gyakran elvétette a ritmust, és az asszony lábára lépett. A tánctanárnő úgy tett ilyenkor, mintha semmi nem történt volna. Egy este könnybe lábadt szemmel azt találta mondani: „Ha nem táncolnál velem, biztosan megőrülnék.” Lulu ráhagyta, holott nem hitt se a cha-cha-cha, sem a slowfox, sem az angolkeringő hasznáiban. A táncfélóra végére gyakran begörccsölt a lába, vagy „beállt a dereka”. Az asszony ilyenkor fekete nadálytőből készült kenőccsel dörzsölte be, és hosszú percekig masszírozta az öregember tagjait. A masszírozás hetente egyszer gyengéd szeretkezéshez vezetett. Ez mindkettőjüknek örömet szerzett ugyan, de egyéb haszna nem volt, hiszen régen túl voltak már azon a koron, ami-

kor az élvezeten kívül az utódnemzés is az ölelkezés (kétségkívül hasznos) céljának számított.

Ezt a hasznosság kérdést hét évtized sem tudta kiverni a fejéből. „Mind-egy, mi leszel, ha nagy leszel – mondta neki az apja annak idején –, a fontos, hogy hasznos polgára legyél a világnak. Ráadásul úgy, ahogyan senki más nem volna képes erre kívül. Érted, kisfiam?” Igencsak bambán nézhetett ekkor, mert az apja előbb legyintett, aztán barackot nyomott a fejére, és azt mondta: „Semmi baj, bikfic, majd benő a fejed lágya, és akkor majd megérted, miről beszéltem neked.” Hát, a feje lágya már régen benőtt, de még most, hetvenévesen is erős szkepszissel viseltetett a hasznosság fogalmával szemben. Annyi biztos, gondolta, hogy ő a maga részéről fikarcnyi hasznot sem hajtott, nemhogy az úgynevezett társadalomnak, de senkinek a világon. A helyi csapágygyár könyvelőjeként dolgozott több mint negyven éven át. Nyugdíjasként is be-bejárt pár évig, hogy segítsen a félévi leltározáskor, vagy ha egy váratlan, nagy megrendelés a szokottnál több könyvelnivalót adott a cégnek. A gyár szempontjából kétségtelenül hasznos munkát végzett, amiként maga az üzem is hasznosan látta el a különböző gépek forgóalkatrészeit, és azok is nyilván hasznosan pörögtek-forgtak a helyükön, de... De minek? Egy mosógép, centrifuga, autókerék kétségkívül hasznosan végzi a dolgát, az asszonyok régóta nem kézzel mosnak, teknőt csak a skanzenekben látni, és autón mindenki gyorsabban jut el a céljához, mint valaha lovon vagy gyalog, de...

Épp idáig jutott nem túl eredeti gondolatainak során, amikor bal lába elvételte a lépést, talpa lecsúszott a zombékról, bokája megbicsaklott. Megszédült a fájdalomtól. Ezzel a fájós bokával aligha tudja megtenni a visszautat, több mint hatezer lépést kellene sántikálnia. A félbehagyott pingpongedzéseknél (és az esti, intim táncóráknál) hála, eddig meg se kottyant neki a tízezer lépésnyi (napi ötkilométeres) séta, de most, ezzel a duzzadt bokával – fél perc alatt akkorára dagadt, mint egy kisebbfajta sárgadinnye – aligha jut vissza az ártéri erdőn a volt vásártéri lakótelepig, ahol a lakásuk volt.

Alig ezer lépésnyire terpeszkedett a parton a kompikötő épülete, amit a hajdani malomból alakítottak át. Abban székelt a kikötői hatóság, amely a megyehatárként szolgáló folyón való átkelést ellenőrizte, miután a kormány rendelkezésére előbb a városból kivezető régi, majd az új hidat is lezárták a forgalom elől. A hidak a város tulajdonát képezték, a hídvám, amit az autósoknak és a gyalogosoknak is meg kellett fizetniük minden áthaladáskor, a városi önkormányzat egyre csökkenő bevételeit gyarapította. Csakhogy a

kormány a járvány második hullámának betörésekor központi fennhatóság alá rendelt minden olyan hidat, amely a karantén alá vont területeket összekötötte az egészséges övezetekkel. A lezárt hidakat katonák és önkéntes milicisták őrizték, a kormányzat szempontjából érthető intézkedés következményeként. Az már kevésbé volt érthető, hogy az évek óta megszűnt kompjáratot újra indítsák. A szigorúan ellenőrzött hidak egyikén is bonyolódhatott volna a minimálisra csökkent teher- és személyforgalom, a hídvám bevétele immár nem a városi pénztárt, hanem az államkasszát gyarapíthatta volna, a járványügyi államtitkár mégis úgy döntött, a fertőzött megye határfolyóján ezután csakis kompon kelhetnek át azok, akik megszerzik erre a különleges engedélyt. Az engedély tekintélyes summába került, amiként a komp viteldíja is csillagászati összegre rúgott. Arról nem szólva, hogy a városi szóbeszéd szerint az új kompokat az államtitkár veje gyártotta, üzemeltetésükkel a keresztfia cégét bízta meg. Mindezeket túl is megvolt a maga sajtóságos haszna a dolognak: a folyó mindkét oldalán álló kompállomás régi épületét folyamatosan bővíteni kellett, hogy az ellenőrzés ellenőrzése is kellően biztosítva legyen.

Az efféle értesüléseket a tánctanárnő osztotta meg a férjével, ő járt el bevásárolni, mégpedig egymástól olykor távol eső boltokba, hogy a postaládájukba rendszeresen bedobott hirdetési újságok különféle kuponjait beváltva a lehető legolcsóbban szerezzék be a szükséges élelmiszert és a nélkülözhetetlen háztartási szereket, köztük a fertőtlenítőfolyadékot, amellyel minden megvásárolt holmit alaposan átdörzsölt, mielőtt a helyükre rakta volna őket.

Vásárlásai során sok pletykát felszedett. Ő hallotta azt a szóbeszédet is, amely szerint a kompállomás fejlesztésére sebtében kiírt közbeszerzési eljárást az államtitkár sógorának kormányhú, fővárosi cége nyerte el. Ugyanakkor, mesélte felháborodottan, a hírek szerint a városi kompállomásnak csak egy-két megbízhatónak minősített, többszörös esküt tett helyi alkalmazottja volt, a személyzet java az egészséges területekről érkezett a kiemelten fontos munkahelyre, noha ő is jelentkezni akart az irodai munkára, mivel a táncitanításról talán végérvényesen le kell mondania. A tánciskolát augusztus végén fölszámolta a tulaj. Valamiképp muszáj pénzt keresnie, magyarázta férjének a tanárnő, a te nyugdíjadból nem fogunk megélni, a fiúkat pedig nem kérhetjük arra, hogy rendszeres pénzküldeményeket irányítsanak egy ellenzéki postacímre.

Az öregember minden fájdalmas lépés után megpihelve bicegett a kompállomás felé. Onnan telefonál majd taxiért, gondolta, egyenesen a városi klinikára vitetheti magát, ott megröntgenezik az egyre fájdalmasabban sajgó bokáját, és ellátják a sérülését. Talán elszakadt egy ín, megroppant egy lábközépcsont, vagy megsérültek a gyenge, kiszáradt ízületek, ők majd megmondják, begipszelik, ha kell, talán még egy járóbotot is kaphat tőlük.

Megizzadt.

Nyár végre volt már, a naptár szerint szeptember huszonkettedike, péntek, kora délután. Őszi napforduló, villant váratlanul az öregember eszébe, a csillagászati ős kezdete, nap-éj egyenlőség. Nemrég kártyaparti közben hangzott el a szó. Petúr István a bemondott piros ultiját megcsinálta ugyan, de a megkontrázott partit elvesztette, s mivel ellenfeleinek százat erő ütése volt, egy fillért sem nyert. Ő mondta ekkor: „Amit nyertem a réven, azt elvesztettem a vámon. Nap-éj egyenlőség.” Harmadik kártyapartnerük, Pille Mátyás fogász sem tudta, hogy pontosan mit is jelent a szó. Szokása volt az ultisoknak, hogy ilyenkor pár percre félretegyék a paklit, töltsenek maguknak egy pohár bort, és átbeszéljék a felmerülő problémát. Lulu ráadásként rágyújtott egy cigarettára, és a fogással vállvetve kapacitálta a fizikatanárt, világosítaná fel őket a nap-éj egyenlőség pontos mibenléte felől. „Hát nem tanultátok az iskolában?” – pirított rájuk Petúr István. Egyszerre vágta rá, nevetve: „Tanár úr kérem, mi igazoltan hiányoztunk azon az órán!”

Lulu nem volt büszke arra, hogy mint jó néhány fizikaórát, sok minden mást is elbliccelt élete során. Apja jó szándékú tanácsának fittyet hányva, a tünékeny örömet hajkurászta, mégpedig kétféle örömet. Vagy inkább háromfélét. A szerelemét, a filozofálgatását, de legfőképp annak a különleges, már-már halálközeli örömmek a felejthetetlen élményét, amelyben csupán egyetlenegyszer volt része, éppen abban az évben, amikor apja azt a bizonyos intelmet megfogalmazta.

Ötéves volt akkor.

A nagyszüleihez utaztak látogatóba, Budapestre. Izgatta a Pest-szag, amely az akkor még meglévő légópincék nyitott ablakból áradt az utcára; tetszett neki, hogy a fővárosban szinte minden ház kétszer olyan magas, mint a kisvárosban, ahol a szüleivel élt. De legjobban a nagyszülei magas plafonú, zegzugos bérlakása gyújtotta fel a képzeletét. Olyan volt, mint egy félhomályos labirintus. A szobák nagy ablakait sötét kárpitok függönyözték, a fény csak csíkokban hasított be a réseken, pengéiben porszemek kavargtak ragyogva, mint a *Kincses sziget* gyémántjai, amelyekről az apja olvasott neki esténként. Egyedül a nagy konyhát járta be szabadon a napfény,

noha a konyhaablak a ház belső udvarára, a gangnak nevezett körfolyosóra nyílt. Abban a konyhában minden különös volt. Ott volt mindjárt példának okáért a jégszekrény, amelynek már a neve is meghökkentő volt, noha nem jégből készült, mint azt először gondolta a szekrény neve hallatán, de igenis jeget kellett raktározni benne, csillogó hasábjait egy forintért lehetett megvásárolni az Erkel utcán megálló stráfkocsiról. Aztán ott volt a nagy gázvasalója, amit igazi, kék gázláng melegített. A stelázinak becézett, világoszöld kredenc számtalan fiókjában kincsek lapultak: csúzlinak használható befőttesgumik tucatjai, apró, réz fogaskerékkel ellátott tésztavágó, nyújtófa és prakker, azaz poroló. És ott voltak még a hokedlik, ezek a támla nélküli, sötét fedelű konyhai ülőalkalmatosságok, amikről fel lehetett lépni a levegőre. Igaz, ami igaz, ez csak egyszer sikerült neki, egy, a maihoz hasonló ragyogó délután, amikor a konyhaablakon beáradó napfény kékében olyan sűrűn kavartak a pormacsák, hogy elbirták a rájuk lépő apró talpakat, és ő egészen a magas plafon alatt meghúzódó fregoli nevű ruhaszárító-alkalmatosságig fel tudott lépdelni rajtuk a levegőbe, sőt, ott, a valószínűtlen magasban kettőt verdesett a könyökével, mintha azok a szárnyai volnának, sikerült kissé odább libbennie, a felső ablaktáblák közelébe, azokat nem fedte csipkefüggöny, és a ragyogó üvegen átnézve meglátta a harmadik emeleti Cuki-bárónét, aki meztelenül napfürdőzött a maga nyitott konyhaablaka mögött.

Ennek a csudás lebegésnek és repülésnek a minden máshoz hasonlíthatatlan örömet kereste egész élete során, és persze, nem találta meg soha többé. Sem a szerelemben, sem a munkában, de még a kétségtelenül jóleső izgalmakkal járó pingpongmérkőzések vagy a kártyacsaták alkalmával sem, ahol Petúr István legutóbb egész kiselőadást tartott kíváncsi kártyapartnereinek a nap-éj egyenlőségről.

– A nap-éj egyenlőség idején a Nap és a Föld középpontját összekötő egyenesre merőlegesen, a Föld középpontjában állított sík a földfelszínből a terminátornak nevezett gömbi főkört metszi ki – okította ultitársait a fizikatanár –, amely ekkor az egyenlítőre és minden szélességi körre merőleges; ezeket felezi, amiből következik, hogy az egész Földön nap-éj egyenlőség van. – Sebtében fel is vázolta az ábrát a füzetlap hátoldalára, amelynek innenső oldalán, mint hajdani könyvelő, Lulu a partik eredményét vezette akkurátusan. – A geometriai magyarázattól eltérően – mutatta Petúr István nekik a rajzot –, a nappal és az éjszaka hossza a definícióból adódóan ekkor sem azonos. Az egyenlítőn a nappal megközelítőleg 12 perccel hosszabb az

éjszakánál, és az eltérés az egyenlítőől távolodva egyre jobban növekszik: a pólusoknál fél évig tart a nappal, és fél évig az éjszaka.

– Hiába magyarázol, Pista – szólalt meg akkor a fogász –, ez nekem kínaiul van.

– Én se értem igazán – mondta Lulu. – Osszunk inkább.

Lulunak aznap szerencséje volt, minden második leosztást ő nyert meg, Petúr István viszont minden apróját elveszítette, és igencsak lehangoltan távozott a parti végeztével.

A férje egészségéért aggódó tánctanárnő a kártyapartikat sem nézte jó szemmel. Miért nem velem kanasztázol inkább, dohogott, én nem foglak megfertőzni, és nem nyerném el a pénzed. Ne félj, szívem, ők se nyerik el, felelte a férje, és ezúttal igazat mondott. Filléres alapon játszottak, egy-egy leosztás végén az öregember a kockás füzetébe jegyezte a megnyert és elveszített összegeket, hogy a parti végén forgalomból kivont egy- és kétforintosokkal rendezzék az aktuális számlát. Hol egyikük, hol másikuk nyert, így Lulunak soha nem kellett újratöltenie a bonbonosdobozt, amiben a kártyapénzét tartotta.

A tenyéryni, sárga fémdoboz még a zöld stelázi kincsei közül került elő annak idején. A fedelét díszítő, színes gyümölcskoszorú fölött gótbetűs felirat állt. *Fruits Confits de RIMASZOMBAT* – hirdették a betűk a doboz hajdani tartalmát és származási helyét, mintegy igazolásképpen, hogy az öregember anyai nagyanyja a mai Szlovákia területén álló kisvárosból származott, bár Eттingshausen Gizellának hívták. A kormány által színmagyarnak deklarált haza lakói sokfelől érkeztek a Kárpát-medencébe az ország történelme során, besenyő keveredett a hunnal, tóttal, szerbvel, bosnyákkal, zsidóval és ki tudja még, hányféle nép fiaival. Kártyapartnerait is csupán a vakvéletlen sodorta az ország két ellentétes végéből az ellenzékinek nyilvánított városba. Egyikük családja a Kisalföldről, a másiké Szabolcsból költözött a fénylabdákkal játszó folyó partjára, amelynek kanyarulatában éppen a szeme elé tűnt a kompállomás.

Az épület magas szögesdrót kerítéssel körbefogott elülső betonudvara a folyóra nézett. A kerítés kétoldalt lefutott a vízig, ott terpeszkedett az ormóttan, csukaszürke úszómű. Pontonját régi olajtartályokból hegesztették össze, csak a fedélzete készült vadonatúj, rozsdamentes acélból. Az idomtalan vasalkotmányt karvastagságú drótkötelek rögzítették a parthoz, és beljebb két, vízben álló, irdatlan vascölöphöz. Ezek a cölöpök szolgáltak arra is, hogy a ponton csapóhídját a csúcsukra szerelt csigákon átfutó drótköte-

lekkal a Diesel-motorral működtetett csörlők mozgatni tudják. A csapóhíd most le volt eresztve, a ponton előtt járó motorral várakozott a komp. Öszvér alkotmány volt, a folyókanyarban létesített téli kikötőben állomásozó, kiselejtezett hajók alkatrészeiből szerelték össze – noha a számlán, amit a kompot elkészítő cég a kormányoknak benyújtott, vadonatúj alkatrészek és anyagok szerepeltek. (Az öregember felesége hallott harangozni erről a Mars téri piacon.)

A komp viszonylag kicsi volt, három teherautónál több nem fért el rajta, a gyalogutasoknak a járművek közt kellett meghúzniuk magukat, amíg a komp átért velük a túlsó partra. A komppal együtt az egész kikötői monsterronda és valamiképpen fenyegető volt, sehogy nem illett a békés tájképbe.

Az öregember immár a homokos partrészen bicegett a kikötő felé. Egyre nehezebben húzta a lábát. A kikötő őrkatonái a behajózás felügyeletével voltak elfoglalva, éppen a harmadik teherautó gördült át a csapóhíd vaslemezén. Ahogyan a már a kompon parkoló két másikét, ennek a teherkocsinak a rakterét is ponyva borította, nem lehetett tudni, mit szállítanak. A tánctanárnő vitte haza a hírt, amely szerint a városba légi úton érkező segélyszállítmányok javát hordják ilyenkor át a vízen, hogy odaát, a megbízható, szabad megyében eladják kormányhű, keresztény boltosoknak.

Az öregember arcán csorgott a veríték, csípte a szemét, nem látott tisztán, így csak reménykedhetett abban, hogy a behajózást felügyelő katonák nem veszik észre, nem nézik migránsnak, és nem lőnek rá. A karanténba zárt város polgárai közül állítólag hetente tucatnyian próbáltak átszökni a túlsó parti, szabad megyébe. Amelyikük nem tudott úszni, az a komphajó peremébe kapaszkodva próbálta áthúzatni magát a határfolyón. Ezért is futtatták le nemrég a kompállomás szögesdrót kerítését egészen a vízig, hogy illetéktelen személyek semmiképpen ne juthassanak a komp közelébe. Csónakra sehogy nem tudtak volna szert tenni, az úszó csónakházat rég lezárták, a halászladikok alját kiverték, horgászni vagy halászni amúgy is tilos volt már.

A túlsó partiak is árgus szemmel őrizték a határt. Odaát elterjedt, hogy az itteniek direkt segítik a fertőzött polgárok átjutását, hogy ily módon súlyosbítsák az ottani, kedvezőnek mondható járványhelyzetet. Az öregember ezt a hírt is a feleségétől hallotta. Ugyan, szívem, mondta neki, ne ülj fel minden képtelen marhaságnak. Ez nem marhaság, felelte az asszony, a Facebook tele van vele. Nem kéne örökké azt a vacak telefont nyomkodnod, kortholta a férje, amit ott összeírják, az csak megalapozatlan szóbeszéd.

A szóbeszéd szerint mindkét tábornak voltak titkos, katonai bázisaik, ahol az ország legjobb virológusai nem a vágyott védőoltás vakcinájának kísérletezésén dolgoztak – ahogyan ezt a keresztény és a liberális sajtó egyként hangoztatta –, hanem a vírus olyan mesterséges mutációját próbálták kifejleszteni, amely nemcsak felismeri, megjelöli és megkínozza a másként gondolkodókat, de nagy valószínűséggel el is pusztítja őket.

Az efféle álhíreket sokan örömmel fogadták a keresztény oldalon, de ideát is, főként a tanulatlan népesség körében. A kormányzat rendeletileg támogatta, hogy ezek itt is, ott is hazafias sejteket alapítsanak, s a hadsereg által leselejtezett gyakorlóruhába öltözve masírozzanak az utcákon és a tereken, száz évvel ezelőtti, ijesztő küllemű gázálcot öltve. A gázálcnak két haszna is volt, egyrészt kiszűrte a levegőben bujkáló vírust, másfelől éppolyan inkognitóval szolgált viselői számára, mint annak idején az amerikai Ku-Klux-Klan tagjainak arcát elfedő, csúcsos süveg.

Jaj, édesem, ne gyere nekem a Ku-Klux-Klannal, korholta Lulu a feleségét, kétezerhúszat írunk, nem ezerkilencszázat, és ez itt nem Amerika. Hát nem, sóhajtott a tánctanárnő. Attól még, folytatta a férje, hogy néhány zavaros fejű léhűtő csapatosan grasszál az utcákon, mi még nyugodtan alhatunk. Te nem tudod, Lulu, hogy ezek miket kiabálnak. Attól, hogy valaki kiabál, édesem, felelte az öregember, még nem lesz igaza. Minket nem érint az efféle felfordulás. Ne fessd az ördögöt a falra.

A ragály kitöréséig a lakosság java nemigen törődött embertársai politikai nézeteivel, sőt, sokuknak efféle nézetei, netán meggyőződése nem is volt. Legtöbben szükséges rossznak tekintették a politikát, a politikusok nagyobbik részét karrierista gazembernek vélték, ha nem is ezekkel a szavakkal. Ám amikor a járvány lecsapott az országra, a kormányhű oldalon működő, hivatalosan bejegyzett vallási felekezetek papjai prédikációikban a fertőzést isten büntetésének nevezték, amellyel az Úr azokat sújtja, akik nem hisznek benne, valamint megátkozták azokat az elvetemült „világpolgárokat”, akik a „globalizáció fertőző uszályába keveredvén” az egyes országok jövőbeni egyesülésében bíznak, nem pedig saját nemzetállamuk és nemzeti kultúrájuk csorbítatlan megőrzésén munkálkodnak. A klérus vélekedését és jelszavait az államvezetés is átvette, a közszolgálati tévéhíradók kivétel nélkül ezzel a szlogennel kezdődtek: „Hazafisággal a vírus ellen!” A liberális országharmad vezetői éppen az ellenkezőjét hirdették a saját falragaszaikon. „A vallás a népek ópiuma!” „Éljen a nemzetközi testvériség!”

A vírust eleinte nem befolyásolták az efféle szólamok, válogatás nélkül szedte az áldozatait (még néhány lelkipásztor is megbetegedett), s csak má-

sodik hullámának hordozói válogattak a különböző beállítottságú és meggyőződésű polgárok között, s választották céltáblájuknak a hitetleneket és az úgynevezett liberálisokat. A zsidó rabbikon kívül minden más felekezet papjai isten létezésének kétségtelen bizonyítékát látták a vírus megváltozott viselkedésében. Hamarosan a kormány tagjai is hasonló meggyőződésre jutottak. Az országban soha nem látott méreteket öltött a nyílt antiszemitizmus, noha a zsidó lakosság nagyobbik része nem tartotta ősei vallását, zsinagógába nem járt, bár kétségtelen, hogy a legtöbbjük fridzsiderében külön polc szolgált a tejes és húsos ételnemük tárolására – ahogy a tánctanár-nő hűtőszekrényében is.

Szerelmük kezdetén Luhó Lajos nem tudta, hogy jövőbelije hívő-e vagy hitetlen, ahogyan azzal sem törődött, hogy milyen családból származik. Lujza jóval később mesélte el neki, hogy anyai nagyszüleinek az első világháború után el kellett elhagyniuk szülővárosukat, ahol kóser vendéglőjük volt. Amikor Szabadka Szerbiához került, néhány bőrönddel és batyuval érkeztek a szőke folyó partjára. A tanárnoédesanya már itt született, itt is ment férjhez egy jóképű cselgáncsozóhoz. Egyetlen lányuk született, köznapian nevelték, Lujza jószíval semmiben nem különbözött a társnőitől, velük együtt végezte el a városi tanárképző főiskola testnevelés- földrajz szakát. De érzékenyebb volt náluk, rebbenékenyebb, borúlátásra hajlamos, minden változás szorongást ébresztett benne, amit csak a sport és a tánc tudott feledtetni vele.

Imádott táncolni.

Luhó Lajos ifjúkorában sem volt kifejezetten a parkett ördöge, nem is értette, hogy a szeplős, lófarkos lány miért éppen őt kérte fel a hölgyválasz során, és egyáltalán hogyan került a csapágygyár százéves születésnap rendezvényére. Amikor a sokadik rock-and-roll után kísértáltak a gyáruvarra, Lujza elmondta neki, hogy apja a gyár szakszervezeti bizottságának elnöke. Luhó Lajos éppen bevallani készült, hogy ő csak egy kis fizetésű könyvelő, mégse lépett be a szakszervezetbe, mert tartózkodni óhajt mindenféle elköteleződéstől, amikor Lujza se szó, se beszéd szájon csókolta. Fél évvel később összeházasodtak, a könyvelő beszélte rá a tornatanárnőt, váltson munkahelyet, és tánctanárként helyezkedjen el a város egyetlen, szépen prosperáló tánciskolájában.

Két fiuk született, rendben felnevelték őket, a gyerekek hamar elköltöztek otthonról, az egyik fényképész, a másik egy nemzetközi nagyvállalat kereskedelmi igazgatója lett, mindketten távol, az ország nyugati határszélén

éltek és dolgoztak, mindkettő korán nősült, szüleikkel ritkán találkoztak. Ez az élet rendje, vélekedett Luhó Lajos, a gyerekek kiröpülnek a fészekből, ez így van, amióta világ a világ, nincs evvel semmi baj, nyugtatta a feleségét, jól meglesznek ők kettesben. A járvány kitörésétől kezdve Lujza esemések tucatjaival bombázta, naponta hívogatta a két fiút. Azok egyre ritkábban vették fel a kagylót, s ha igen, meglehetősen hűvösen válaszoltak az anyjuk aggódó kérdéseire, míg végül az aligazgató, Sándor megkérte, ne hívogassa örökké, mert a telefonját ugyan feltehetően még nem figyelik, de a híváslistát minden hónap végén le kell adnia a humán menedzsment vezetőjének, aki nem nézheti sokáig jó szemmel, hogy ilyen élénk telefonforgalmat folytat egy ellenzéki városban lakó libsi nővel. A tánctanárnő akkor két napig sírt. Elvesztettem a fiaimat a kurva kormány miatt, zokogta. Dehogyan vesztetted el őket, próbálta nyugtatni a férje. Ugyanúgy szeretnek miniket továbbra is, csak hát...

A tánctanárnő most egyre idegesebben figyelte, hogyan kúszik a falióra percmutatója egyre közelebb a tizenkettes felé. Lulunak már régen haza kellett volna érnie. A hajdani könyvelő mindenben precíz volt. Kiszámolta a folytonos áremelkedések aktuális indexét, így pontosan meg tudta saccolni minden holmi aznapi árát anélkül, hogy a lakásból kitette volna a lábát. Minden áldott nap pontban hatkor ébredt, és egyből talpon volt, míg a tánctanárnőnek félóra kellett ahhoz, hogy istenigazából magához térjen reggelente, akár nyolc óra tájban, akár fél tizenegy felé ébredt. Lulu reggelente pontosan nyolc percig tartózkodott a fürdőszobában, utána kétperces lágytojást főzött magának, amit további kilenc perc alatt fogyasztott el a másfél percig pirított kenyérral, amelyre mindig egy késhegynyi vaját kent magának. Délutáni sétáiról is pontosan érkezett haza, most pedig már húsz perc is eltelt azóta, hogy itthon kellene lennie. A maroktelefonját most sem vitte magával, a készülék ott hevert az előszoba komódján díszelgő kis tálcában a tárcája és a lakáskulcsa mellett. Minek tömném tele ezekkel a zsebeimet, mosolygott szinte csibészesen, ha az asszony azt kérte, ne mászkáljon pénz, iratok és telefon nélkül. Tessék, a szalmakalapját is itthon hagyta, fedezte fel a fogason sárgálló fejfedőt a tánctanárnő. Pedig megállapodtak, hogy csakis kalapban indul sétálni, nehogy napszúrást kapjon.

Csökönös vénember.

A komp éppen akkor indult a túlpárt felé, amikor a „csökönös vénember”-nek sikerült felkapaszkodnia a kikötőpontra napsütötte vasfedélzetére. Öklével kitörölte szeméből az izzadságcseppeket, hunyorogva oldalazott

a komp útját figyelő őrkatonák mögött a kikötőépület felé. Már éppen elérte volna a GYALOGOSOK feliratú vasajtót, amikor az egyik katona észrevette.

– Állj, ki vagy?!

Az öregember készségesen közölte a nevét, születése idejét és lakóhelyének címét, ahogyan azt a Vészhelyzeti Szabályzat ilyen esetekre előírta. A katona odafutott hozzá. Vasalt bakancsa talpának döndüléseire a másik három fegyveres őr is hátrafordult.

– Igazolványt!

– Nincs nálam – hunyorgott az öregember. – Csak sétáltam egyet a parton, és...

– A parton?!

– Kibicsaklott a bokám – mutatta az öregember a katonának. – A gáton se tudnék így elbicegni hazáig, és...

A katona a negyvenes éveinek közepén járt, tömzsi volt, mondhatni hasas, inkább hentesnek látszott, mintsem törzsőrmesternek, pedig egyenruhájának váll-lapja és parolija annak mutatta.

– A gáton!? – Fenyegető hangszílyal ismételte a szót.

– Gondoltam, innen telefonálhatok taxiért.

– Taxiért! – bólintott újra a törzsőrmester, majd a GYALOGOSOK feliratú bejárattól távolabb eső, jelöletlen vasajtóra mutatott. – Befelé, apuskám!

– Ott a telefon? – pislogott Lulu.

– Futólépés!

– Nem tudok futni.

– Dehogynem tud! – A katona megtaszította. Az öregember elesett. – Föl, a kutyaúristenit a hazug migráns fajtájának!

Ekkorra már a három másik katona is odaért hozzájuk. Suhancképű újoncok voltak. Egyikük rászólt a törzsőrmesterre.

– Ugyan már, Béla, hagyd el...

A törzsőrmester sarkon pördült.

– Béla?! – rikoltott. – Magának, újonc, én törzsőrmester úr vagyok!

– Ez csak egy szerencsétlen vén fasz – mondta az újonc.

– Függelmsértés! – bólintott a törzsőrmester. – Vegyék el a fegyverét! – szólt a két másik kiskatonára.

Azok rábámultak.

– Most! – kiáltott rájuk.

– Az isten szerelmére, Béla... Nem lehetsz ekkora marha...

Az öregember a forró vaspadlón hevert. Pislogva bámulta, ahogy a törzsőrmester előveszi az oldalfegyverét, és kissé hátrább lépve, kinyújtott karral az ő pártját fogó kiskatonára tartja.

– Parancsmegtagadás, fegyveres ellenszegülés...

– Megint be vagy baszva, Béla.

– Hármat számolok...

– Nincs is kibiztosítva – mosolygott a kiskatona.

A törzsőrmester kibiztosította a fegyvert, amelynek acélját most megtalálták a zuhogó fénylabdacskok, de nem pattantak vissza róla az ég felé.

– Egy...

Az öregember hunyorogva bámulta a csodát. A napból szikrázva érkező fény labdacsait a fegyver magába nyelte, ugyanakkor sötét részecskéket kezdett sugározni, ami nyilván lehetetlen, gondolta az öregember, talán csak káprázik a szemem, vagy álmodom ezt az egészet.

– Kettő...

– Add ide azt a szart, mielőtt kárt teszel vele valakiben, Bélus...

A pisztoly eldőrdült.

A kiskatona feje szétrobbant. Az öregember úgy látta, mintha a vércseppek, csontszilánkok és agyvelődarabkák sugárirányban szétröppenve eltérítenék útjukból a fényt, és a nap immár minden erejével az ő szemébe verne. Mindjárt felébredtek, gondolta, és behunyta a szemét.

– Dobjátok a folyóba! – hallotta a törzsőrmester hangját. – Te meg kelj fel onnan! – rivallt az öregemberre. – Süket is vagy, nem csak hazaáruló? – A törzsőrmester belerúgott az öregember dagadt bokájába. – Nem halod, mit mondtam?

Ha a nyakszirtjéig szikrázó fájdalom nem lett volna a valóságosnál is valóságosabb, az öregember készségesen vélte volna továbbra is álomnak, ami történt vele és körülte. Hideg veríték öntötte el. Nagy nehezen felvackolódott, és lépésenként a falnak támaszkodva, engedelmesen bicegett a jelöletlen vasajtó felé. Mielőtt benyitott volna, még hallotta a víz csobbanását, a két kiskatona teljesítette a törzsőrmester parancsát, halott társukat a folyóba vetették.

A tánctanárnő kibújt a pongyolájából, kinyitotta a gardrobszekrényét, amelyben ropogósra vasalva sorakoztak a nyári ruhák. Imádta a ruháit, noha az utóbbi időben csak használt holmira futotta a megcsappant családi büdzséből, éppen azért vagdosta ki a hirdetési újságok kuponjait, hogy a segítségükkel megspórolt konyhapénzből lecsíphessen egy-egy alig használt

szoknyára vagy divatos kartonruhára valót. Ezeket az Ó utcai használtruha-boltban vásárolta szerda esténként, amikor a férje kártyázott valamelyik barátjánál. Az üzlet tulajdonosnője jó néhány évvel korábban a tanítványa volt, összebarátkoztak, a tulajdonosnő a szerdai zárás után engedte be a boltba a barátnőjét, hogy az kedvére válogathasson a frissen érkezett, külföldi holmik közül, amelyek csak másnap kerültek ki a polcokra és a fogsókra. Klárika – így hívták a tulajdonosnőt – elárulta a tánctanárnőnek, hogy a szerdánként érkező friss ruhaszállítmányok azokból a segélycsomagokból származnak, amelyek a járvány által megkímélt országokból érkeznek a Vöröskereszt számára, egy ottani ismerőse kiválogatja belőlük a jobb darabokat, és átpasszolja neki. A ruhacsomagok kilójáért csupán kétszáz forintot kér, ő a boltban százötven százszázalékos haszonnal árulja a holmit, de a barátnőjétől csak a beszerzési árat kéri a cucc kilójáért.

Lujza mindig gumikesztyűben válogatott a pulton halomban heverő ruhadarabok között. A szállítmányban gyakran akadt olyan holmi, amelyet láthatóan még soha nem viseltek, eredeti tulajdonosuk talán ajándékba kapta azokat, és nem tetszettek nekik, vagy jódollgában vásárolta, végül otthon meggondolta magát, és elküldte a Vöröskeresztnek.

Lujza jószerivel minden második héten vásárolt a kínálatból, hogy ha majd véget ér a járvány, divatosan öltözve sétálhasson végig a város főutcáján, és a talán mégis újra induló táncórákon mindig új ruhában jelenhessen meg. Előszeretettel gyűjtötte a koktélsruhának nevezett, egybeszabott, könnyű toaletteket, térdig vagy térd alá érő „repülős” szoknyákat, amelyek harangként kerültek szét körötte, ha megpördült a sarkán.

Most sorra odébb tologatta őket a szekrényben, legtöbbjükhez túsarkú cipő illene, márpedig azt hamar eldöntötte, hogy a szintén a használtruha-boltban vásárolt, kényelmes, vastag talpú Converse tornacipőjében indul a férje keresésére. A cipő már rajta volt. Egy fűzöld, selyem kezeslábas került a kezébe. Hirtelen elhatározással belebújt, masnira kötötte a kezeslábas széles övét a még mindig karcsú derekán, becsukta a szekrényajtót, vett egy gyors ellenőrző pillantást a szekrényajtó tükrére. Elégedett volt a látvánnyal. Tíz évet bátran letagadhat. Magához vette a retiküljét, felhúzta a gumikesztyűjét, magára öltötte a piros alapon fehér pöttyös vászonból varrt arcmaszkját, és sietve elhagyta a lakást.

(Folytatása a következő számunkban.)